

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

У комітетах
Верховної Ради

Народні обранці
поспішають
з бавовною...

▶ СТОР. 3

Актуально

Що змінилося в нашому житті
у березні

▶ СТОР. 4

Особистості

Чернівці відзначили ювілей
Володимира Івашку

▶ СТОР. 7

№ 44 (8323)

ВІВТОРОК, 5 БЕРЕЗНЯ 2024 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Окупант використовує насилля як зброю

Презентували пілотний проект невідкладних проміжних репарацій для постраждалих від СНПК

Опалювальний сезон
проходимо із запасом

У Кабінеті Міністрів

Цю зиму в умовах повномасштабного вторгнення Україна пройшла без жодного блекауту та без застосування графіків відключень для всієї країни. «Енергосистема працює стабільно, обмеження для споживачів не застосовуються. Рік і навіть пів року тому багато хто не вірив би, що це буде можливо», — сказав під час засідання уряду Прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

▶ СТОР. 3

Обговорили місце жінок
у суспільстві

Жінки у правоохоронній та оборонній сферах, науці, громадському житті, економіці, спорті, політиці. Ці та інші теми обговорювали під час дискусійних панелей, що відбулися на Дніпропетровщині в межах міжнародного форуму «Жінки в суспільстві: Лідерство. Досвід. Інновації».

Захід, до якого долучилися пів тисячі учасників, організувала Дніпропетровська ОВА у партнерстві з міжнародною організацією «Жінки ООН в Україні». На зв'язку були: Київ, Львів, Харків, Черкаси, Вінниця, Кропивницький, а також представниці Польщі, Німеччини, Чехії, Ізраїлю та Канади.

«З початком повномасштабної війни «лагідна сила» українок дуже потужна. Жінки стали надійним тилом держави», — вважає заступник очільника області Ірина Грицай.

Форум напередодні Міжнародного дня прав жінок і миру дуже символічний. Тут жінки могли підтримати одна одну, розповідає наш власкор Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Фронт

Наступні місяці
можуть виявитися
надзвичайно складними

рф продовжує повітряний терор українських мирних міст. У ніч на 2 березня росіяни атакували Одесу «шахедами». Влучили у житловий дев'ятиповерховий будинок, внаслідок чого загинуло дванадцять осіб, серед них — п'ятеро дітей: Марк (3 роки), Єлизавета (8 місяців), Тимофій (4 місяці), Сергій (10 років), Злата (8 років).

▶ СТОР. 8

British Embassy
Kyiv

Міжнародна платформа

**ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД СНПК:
ЕЛЕМЕНТ МИРУ ТА СВІТОВОЇ БЕЗПЕКИ**

Війна загострила низку питань, пов'язаних з правами людини в нашій країні. Проблема відновлення прав постраждалих від сексуального насилля, пов'язаного з конфліктом, — чи не найчутливіша тема в цій сфері. Навіть сьогодні не всі в суспільстві толерують розмови про це, часто можна почути навіть і звинувачення в бік жертви. Навчитися поважати, слухати одне одного, а особливо людей, які потребують включення, людиноцентричності й допомоги — така мета міжнародної платформи «Відновлення прав постраждалих від сексуального насилля, пов'язаного з конфліктом: елемент миру та світової безпеки». Упродовж двох днів захід, організований урядом України в партнерстві з асоціацією жінок-юристок «ЮрФем» і Українським жіночим фондом за підтримки уряду Великої Британії, тривав у Києві.

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк взяла участь у першій панельній дискусії міжнародної платформи, під час якої йшлося про ефективні репараційні та компенсаційні механізми для постраждалих від сексуального насилля, пов'язаного з конфліктом.

▶ СТОР. 2

ПОДІЇ

Запущено обласний літературний проєкт

У Лужанському будинку народної творчості та дозвілля Мамаївської територіальної громади стартував проєкт «Ключ», ініційований ГО Інститут громад та Просвітою Буковини. Йшлося про творчість Ольги Кобилянської та Юрія Федьковича: представлено книжки цих буковинських авторів та листівки з приватної колекції краєзнавців.

На відкритті були присутні воїни, родини захисників, старшокласники, евакуйовані мешканці східних областей, інтелігенція громади. Активну участь у заході взяли депутати Чернівецької облради Олександр Шкурідін та Володимир Мороз, які підтримують літературні ініціативи в області.

Також збирали кошти на допомогу ЗСУ. Сума збору разом з продажем книжок становила 7 533 грн — рівно половину вартості FPV-дрона. Тому голова Мамаївської громади Наталія Катрюк запевнила, що решту добирає громада, а вона прозвітує. Проєкт планується реалізувати в десяти громадах області, передає наш власкор Сергій СУЛИМА.

Рятувальники Рівненщини моніторять екосистеми

За допомогою квадрокоптерів вони здійснюють аеророзвідку, щоб запобігти пожежам у природних екосистемах. Адже спалювання сухоостою та сміття не лише шкодить довкіллю, а й несе пряму загрозу людям та їхнім оселям. Неконтрольовані пожежі можуть швидко поширюватися, завдаючи непоправної шкоди. Тільки впродовж минулої доби рятувальники ліквідували чотири пожежі на відкритих місцевостях: двічі горіло побутове сміття та двічі суха трава.

Також під час рейдів рятувальники спілкуються у громадах із мешканцями, роз'яснюючи небезпеку пожеж та відповідальність за спалювання сухої рослинності. За випалювання стерні, луків, пасовищ та опалого листя передбачено штраф для громадян від 3060 до 6120 гривень, для посадових осіб — від 15300 до 21420 гривень, інформує для «Голосу України» речник ГУ ДСНС у Рівненській області Дмитро МЕЛЬНИК.

КОРОТКО

■ На Полтавщині 12 студентів Кременчуцького нацуніверситету імені М. Остроградського за дуальною формою освіти опановують фах на базі Крюківського вагонобудівного заводу в галузях машинобудування, прикладної механіки, комп'ютерної інженерії тощо, **повідомляє наш власкор Василь НЕІЖМАК.**

■ Восьму дитину в родині народила в кареті «швидкої» 36-річна мешканка гірського села Горінчово Хустського району на Закарпатті. Породиллю до машини фельдшер Олеся Ігнатко і водій Віталій Стисло несли на ношах. Хлопчик народився з обвиттям пуповиною, але в лікарню потрапили вчасно, **інформує наш власкор Василь НИТКА.**

■ На Чернігівщині представники кількох християнських конфесій провели у Ніжині молебень за мир та Перемогу України. Захід відбувся на заклик Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій. Після молебню священники ПЦУ здійснили чин похорону загиблого воїна ЗСУ Володимира Драба, **інформує наш власкор Василь ЧЕПУРНИЙ.**

Більше від «Голосу України»: <http://www.facebook.com/GolosUkraine>; <http://t.me/GolosUkraine>

Оцінили законопроекти студентів, які детально ознайомилися з основами законодавчої діяльності

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко разом з народним депутатом Романом Гришком оцінювали потужні законопроекти учасників Школи законотворця 2.0.

«Насправді це класний освітній курс. Студенти мають можливість детально ознайомитися з основами парламентської діяльності, зокрема всіма тонкощами законодавчого процесу», — зазначив на

своїй сторінці у Фейсбуці Олександр Корнієнко.

Законопроекти були різні — про:

- ▶ регулювання ШІ в освіті;
- ▶ добровільну мобілізацію та соціальні гарантії для студентів;
- ▶ впровадження дизайн-кодів та збереження культурної спадщини у громадах;
- ▶ соціальне та шкільне підприємництво;

▶ розвиток студентського самоврядування.

Олександр Корнієнко та Роман Гришук послушали, дали конструктивні відгуки і поспілкувалися з українською молоддю.

«Може констатувати, що вони круті!»

Тож навчайтеся та рухайтеся далі — можливо, хтось з вас обере продовжувати свій шлях у Верховній Раді України», — зазначив Перший віцепітер парламенту.

Окупант використовує насилля як зброю

Презентували пілотний проект невідкладних проміжних репарацій для постраждалих від СНПК

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Ця панель розпочалася виступом волонтерки, яка сама побувала в полоні, — Ірини Довгань. «росія використовувала насилля над жінками як зброю у війні і до повномасштабного вторгнення, але після лютого 2022 року кількість випадків сексуального насильства зросла в сотні разів», — зазначила громадська активістка. Водночас, за її словами, зросла й активність державних структур, які працюють у цьому напрямі. Нині маємо цілий комплекс урядових парламентських ініціатив, спрямованих на підтримку постраждалих від СНПК — так скорочено називають сексуальне насилля, пов'язане з конфліктом.

Олена Кондратюк зазначила, що початок панельної дискусії з розмови із Іриною Довгань, це дуже правильне рішення. Заступниця глави парламенту особисто знайома з пані Іриною з 2014 року. «Хотіла би наголосити, що війна в нас триває вже десять років, — акцентувала вона. — Нам треба розуміти, що постраждали в нас були набагато раніше, аніж із 2022 року».

Заступниця Голови Верховної Ради розповіла про власний досвід спілкування з українкою, постраждалою від СНПК. Це сталося у червні 2022 року в Іспанії. Тоді парламентарії часто відвідували гуманітарні центри, допомагаючи нашим громадянам облаштуватися в тимчасових прихистках країн Європейського Союзу. «В одному такому центрі підійшла жінка, яка мене впізнала, — розповіла Олена Кондратюк. — Було помітно, що вона хоче щось мені повідомити. Чомусь подумала, що шукає роботу. Ніколи не забуду її очей і тремтіння рук. Стало зрозуміло, що ця людина постраждала від сексуального насильства. Я була приголомшена. Мені здавалося, що до червня від лютого минуло вже три місяці й усі жертви мали вже це проговорити. Але я бачила, наскільки їй було боляче навіть починати цю роз-

мову поруч зі своїм маленьким сином. У мене якось механічно з'явилося речення: «Ви ні в чому не винні». Саме цей меседж варто донести всім, хто постраждав від СНПК, переконана політик. Цій українці допомогла юристка, яка була присутньою в цьому центрі. Вона змогла взяти і провести цю тему. «Напевне, це було найголовніше, що я потім могла бажати в різних країнах, куди потрапляла: щоби юристи теж працювали в гуманітарних центрах. Це дуже важливо — збирати свідчення. Свідчення і подальші дії — це саме те, чим ми можемо підтримати постраждалих на перших словах», — наголосила Олена Кондратюк.

«Вважається, що СНПК — це сексуальне насилля, пов'язане лише зі звалтуванням, — зауважила заступниця глави парламенту. — Але насправді це набагато ширше — це і сексуальне рабство, і примусова проституція, примусовий аборт, примусове роздягання... Це невичерпний список, який дає нам зрозуміти, які це жахливі злочини». У світі СНПК заборонене міжнародним гуманітарним та кримінальним правом. Практика кримінальних проваджень була започаткована міжнародними трибуналами в Югославії та Руанді. «Дуже сподіваюся, що ці приклади міжнародних трибуналів будуть взяті за основу до міжнародного трибуналу, який, переконана, відбудеться щодо агресії росії», — акцентувала Олена Кондратюк. Вона повідомила, що в Україні злочини СНПК розслідуються за статтею 438 Кримінального кодексу, як порушення законів та звичаїв ведення війни. Це єдина стаття Кримінального кодексу, за якою можуть вестися такі справи. Поки що Україна не має окремого складу злочину СНПК, не має його визначення в національному законодавстві й, зокрема, у Кримінальному кодексі.

Нині в парламенті перебувають два основні за-

конопроекти на цю тему. Вони вже готові до розгляду. Тепер необхідна лише синергія, яка допоможе рухатися справі, запевнила заступниця глави парламенту. «Не треба роз'єднувати — урядова це ініціатива чи депутатська — нам треба якомога швидше просто це впровадити», — аргументувала вона. Один зі згаданих законопроектів дасть змогу запровадити обов'язкове закрите судові засідання, заборону повідомляти персональні дані постраждалих будь-кому, крім безпосередньо причетних до слідства і судового процесу. Жертві також дозволять брати участь у засіданні дистанційно. Другий — стосується надання проміжних невідкладних репарацій постраждалим від СНПК, не чекаючи судового розслідування. «Звісно, про невідкладні репарації ми можемо говорити лише в контексті загальних репарацій, яких ми вимагаємо від російської федерації, — наголосила Олена Кондратюк. — Ми всі разом доклали багато зусиль для знаходження цих репарацій — і наші міжнародні партнери, і уряд, і парламент... Олена Кондратюк зазначила, що тепер ми чекаємо остаточного заключення Європейської комісії і сподіваємося, що від 3 до 5 мільярдів євро цього року буде виділено на репараційний фонд для України. «Думаю, це дуже важливо, бо частина із них має піти й на поміч постраждалим від СНПК», — резюмувала вона.

У контексті законотвірчої роботи Олена Кондратюк розповіла про ще один проект закону, який стосується фонду виплати невідкладних компенсацій особам, постраждалим від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією російської федерації. «Якщо підсумувати роль парламенту, можна сказати наступне — держава має чітко ідентифікувати сексуальне насилля, пов'язане з конфліктом, як воєнний злочин. Це основне. Звісно, компенсація за скоєння цього злочину має відбуватися в загальному контексті

компенсації за інші воєнні злочини. Робота над цим стягненням має тривати швидко і російська федерація має заплатити за все», — наголосила вона. Заступниця Голови Верховної Ради поінформувала, що в парламенті також створено Тимчасову слідчу комісію з питань розслідування фактів сексуального насильства, вчинених внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, куди входять представники різних політичних сил і партій. «Тут немає навіть що сказати про якість роз'єднання — тільки об'єднані зусилля можуть бути навколо цієї теми», — акцентувала вона.

Віцепрем'єр-міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина виступає урядовою ініціаторкою пілотного проекту із невідкладних проміжних репарацій для постраждалих від СНПК в Україні. Вона повідомила, що вже з перших днів повномасштабної війни урядові отримували від військових та розвідки інформацію про масові випадки застосування тортур та гвалтування до жінок, чоловіків, дітей та старших людей, які перебували в окупації. «Тоді ми зрозуміли, що в нас як мінімум є наш голос, і весь

світ має про це почути», — зауважила Віцепрем'єр-міністерка. Уже в травні 2022 року в Україну прибула спеціальна представниця ООН з питань злочинів сексуального характеру в умовах війни. Саме тоді сексуальні злочини були визнані зброєю війни. З того часу це фіксується в усіх офіційних документах.

Ольга Стефанішина презентувала пілотний проект невідкладних проміжних репарацій для постраждалих від СНПК. У межах проекту розроблено систему формування репарацій, яка передбачає виявлення постраждалих, ідентифікацію кейсів та ухвалення рішень про відповідність критеріям і виплату проміжних компенсацій. Ця робота відбудеться у взаємодії з Офісом Генерального прокурора, який розслідує такі злочини, та з Міністерством юстиції, яке формує реєстр збитків. У межах першої фази проекту надаватимуть одноразові проміжні компенсації. До неї мають намір залучити 500 осіб. Проект офіційно стартував 29 лютого. У рамках першої тестової фази з 1 по 31 березня вже 40 постраждалих пройнуть процедуру, необхідну для того, щоб отримати статуси та виплати.

«Для того, щоб відновитися, потрібен ресурс, — зауважила в своєму виступі дружина Президента Олена Зеленська. — Постраждали під час війни не можуть чекати на класичні репарації, не можуть чекати, коли закінчиться війна і росія сплатить відшкодування. Тому діяти потрібно негайно». Репарації постраждалим від грубого порушення прав людини — це не лише економічна підтримка, наголосила Перша Леді. За її словами, це «важливий крок до відновлення справедливості». «Така справедливість потрібна не тільки Україні. Вона потрібна кожній країні, яка постраждала або продовжує страждати від збройних конфліктів», — переконана Олена Зеленська.

«Ми чудово розуміємо, що цей пілотний проект нам, як державі, необхідно буде масштабувати, зробити його системним, розробити сталі, не пілотні, механізми», — наголосила, зі свого боку, міністерка соціальної політики Оксана Жолнович. За її словами, нам треба готуватися до того, що нові жертви СНПК проявлятимуться роками.

Надія СМІЯН.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Систему «Шлях» перевіряють на... законність

Останнім часом у вітчизняних ЗМІ з'явилися численні повідомлення про те, що ухилянти для виїзду за кордон уподобали собі систему «Шлях», завдяки якій можна легально перетнути кордон чоловікам-водіям (волонтерам) в умовах воєнного стану. Нагадаємо, що насамперед її запровадження мало на меті усунути корупційні ризики під час видачі дозволів для автотранспорту та спрощення процедури їх видачі. Однак...

Ще минулого року з'явилось рішення РНБО, введене в дію Указом Президента Володимира Зеленського, в якому доручено Службі безпеки України перевірити законність внесення громадян до системи «Шлях» для виїзду за кордон. Зокрема, силовики мали б перевірити відповідну діяльність Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури, а також обласні та Київську міську військові адміністрації.

До вивчення проблематики діяльності системи «Шлях» долучилися і народні депутати, зокрема Комітет з питань транспорту та інфраструктури. Вивчати питання почала парламентська робоча група з питань діяльності Державної служби України з безпеки на транспорті в період дії воєнного стану, яку очолює народний депутат Володимир Крейденко, заступник голови профільного комітету Верховної Ради України.

Передусім робоча група має на меті з'ясувати, на чому ґрунтується необхідність існування двох систем — «Шлях»/ЄКІС та Електронного кабінету перевізника — для подачі заяв на отримання ліцензії на послуги з автотранспорту, — коментує завдання, які стоять перед робочою групою Володимир Крейденко. — На ці запитання мають відповідати пред-

ставники Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, а також уповноважені особи від ДП «Галузевий центр цифровізації та кібербезпеки» й Укртрансбезпеки. Народні депутати передусім хочуть отримати відповідь на запитання, яким чином до системи «Шлях»/ЄКІС потрапляли ухилянти і чи можна поставити законодавчий бар'єр для недобросовісних перевізників.

На засіданні робочої групи також обговорили відповідні дані інформаційної системи ЄРДР (Єдиний реєстр досудових розслідувань) за період з 2022-го по 2024 рік.

Так, ідеться у матеріалах робочої групи, слідчими підрозділами органів Національної поліції України здійснювалося досудове розслідування 984 кримінальних правопорушень вказаної категорії злочинів, у короткому викладі обставин яких міститься згадка про систему «Шлях»/ЄКІС. З них до суду скеровано 719, перебувають у провадженні 229 справ.

Офіс Генерального прокурора здійснює процесуальне керівництво у двох кримінальних провадженнях, досудове розслідування у

яких проводиться Головним слідчим управлінням Національної поліції України, за фактами виявлення механізмів незаконного виїзду за межі України осіб призовного віку, організованих та впроваджених ліцензіатами, що мають доступ до системи «Шлях»/ЄКІС.

Правоохоронцями було встановлено, що «громадяни України організували схему незаконного переправлення осіб (військовозобов'язаних) через державний кордон під виглядом волонтерів або водіїв транспортних засобів, шляхом внесення їх персональних даних до інформаційної системи «Шлях»/ЄКІС.

Так, благодійній організації було видано ліцензію на право здійснення міжнародних перевезень автомобільним транспортом, яка внесена до Єдиного комплексу інформаційних систем Укртрансбезпеки. У подальшому внесено відомості стосовно 107 осіб (водіїв), що надало їм

право виїзду за межі території України. Зазначені особи на територію України не повернулися. Досудове розслідування триває...».

Також у матеріалах робочої групи зазначено, що впродовж 2022—2023 років правоохоронними органами здійснювалося досудове розслідування у 18 кримінальних провадженнях зазначеної категорії, щодо організованих злочинних угруповань (58 учасників, якими учинено 113 кримінальних правопорушень). За результатами досудового розслідування до суду скеровано 16 обвинувальних актів.

Досудове розслідування у двох кримінальних провадженнях триває, чотири кримінальні провадження виділено щодо окремих учасників угруповань, яких оголошено в розшук та у них досудове розслідування зупинено. Серед підозрюваних: три службові особи органів державної влади та керівники дер-

жавних підприємств; п'ять посадових осіб підприємств, установ та організацій приватної форми власності. Ще 50 — інші особи, в тому числі ФОП, працівники громадських організацій, адвокати, водії, безробітні тощо.

Крім того, на сьогодні органи Державного бюро розслідувань здійснюють досудове розслідування у п'яти кримінальних провадженнях зазначеної категорії правопорушень (три епізоди — по Тернопільській області, по одному зафіксовано на Львівщині та Одещині).

— З огляду на виявлені факти, робоча група має напрацювати відповідні нормативно-правові акти для усунення недоліків функціонування системи «Шлях», — прокоментував діяльність робочої групи її очільник народний депутат Володимир Крейденко.

Вікторія ВЛАДИНА.
Фото надано прес-службою народного депутата.

Опалювальний сезон проходимо із запасом

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За його словами, ключову роль у цьому відіграла наша підготовка. «Було побудовано захист енергооб'єктів, створено запас резервних обладнань, відновлено 90 відсотків магістральних мереж, завдяки ремонтам у систему додали понад 2 ГВт потужності», — сказав він, додавши, що, крім того, до 1,7 ГВт було збільшено можливості для імпорту електроенергії з ЄС та повністю синхронізовано нашу енергосистему з європейською.

У зв'язку з цим Д. Шмигаль подякував нашим міжнародним партнерам, які передали сотні одиниць критичного обладнання та внесли до Фонду підтримки енергетики понад 400 мільйонів євро.

Нині в підземних сховищах маємо понад 8,5 мільярда кубометрів газу, чому сприяло збільшення власного видобутку. «У 2023 році державний «Нафтогаз України» запустив 86 нових свердловин. Попри війну видобуток газу в 2023 році збільшився, а завдання на 2024 рік для компанії — вийти на видобуток 15 мільярдів кубометрів газу», — повідомив прем'єр.

Так само на складах нині зберігається понад мільйон тонн вугілля, що на 236 тисяч тонн більше, ніж передбачає графік опалювального сезону.

Зазначивши, що завдяки теплій погоді у чотириох південних областях уже розпочалася третя за час повномасштабної війни посівна, Д. Шмигаль поінформував, що уряд подає до парламенту законопроект про Державний аграрний реєстр. «Реєстр уже створено, у ньому вже 115 тисяч користувачів, але важливо нормувати його роботу окремим законом та розширити функціонал. Це простий і зрозумілий інструмент, через який держава допомагає українським аграріям», — сказав він.

Ще одне аграрне рішення уряду стосується надання безповоротних грантів на висадку садів і виноградників у межах програми eРобота. Завдяки цим змінам для висадки одного гектара виноградів тепер можна буде отримати 330 тисяч гривень, що на 105 тисяч гривень більше, ніж було раніше. Максимальна сума гранту — 10 мільйонів гривень. «Ці гроші не потрібно повертати за умови виконання всіх вимог, головна з яких — створення робочих місць», — зауважив прем'єр.

Кабмін підтримав та подає до парламенту законопроект «Про захисти захисту рослин і добривних засобів». Документ розроблено на виконання євроінтеграційних зобов'язань України та для впровадження сучасних підходів і механізмів контролю за обігом засобів захисту рослин та добривних засобів на національному ринку. Проект закону передбачає встановлення вимог щодо: обов'язкової оцінки та схвалення компонентів препаратів, без проходження якої такі засоби не будуть допущені на ринок; визначення переліків речовин, які заборонено використовувати у складі засобів захисту рослин; запровадження європейського маркування та інформування споживачів про властивості та безпеку продукту; ідентифікації та простеження препаратів, для чого вони будуть позначені спеціальним кодом; регулювання обігу добрив, що має зменшити ризики для довкілля.

Також уряд погодив законопроект про внесення змін до Закону «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону». Його метою є вдосконалення взаємодії Національної поліції та Держприкордонслужби із громадськими формуваннями з охорони громадського порядку і державного кордону, а також визначення прозорого механізму припинення діяльності таких формувань.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Народні обранці поспішають з бавовною, щоб встигнути до посівної

Під час онлайн-засідання Комітету Верховної Ради з питань аграрної та земельної політики народні депутати підтримали та рекомендували до розгляду в парламенті законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо поширення сортів бавовнику в Україні (№ 10427-1).

Документом пропонується, пояснив голова Комітету з питань аграрної та земельної політики Олександр Гайду, створити сприятливі умови для обігу насіння кращих сортів бавовнику в нашій державі, щоб забезпечити ресурсні потреби вітчизняної промисловості, зокрема з виготовлення штучних волокон для одержання нітратів целюлози. В Україні ця культура може стати альтернативною, на заміну інших, які через високі температури втрачають урожайність. Так на Одещині, вважає він, склали-

ся сприятливі ґрунтово-кліматичні умови для вирощування та подальшої переробки.

З остаточним ухваленням, щоб не змарнувати рік, зазначив автор цієї законодавчої ініціативи заступник голови ко-

мітету Степан Чернявський (на знімку), маємо встигнути до 1—20 травня — оптимальних термінів сіви культури, яка є стратегічною сировиною під час війни. За його оцінками, річна потреба оборонного сектору України в целюлозі (для виготовлення порошу) становить 10 тисяч тонн. Посіви на площі майже 30 тисяч гектарів можуть забезпечити необхідну їй кількість. А плюс для господарств ще в тому, що це самозапильна культура. Відповідно, вона не може запилювати рослини поруч, упевнений народний депутат.

Степан Чернявський навів інші важливі аргументи, чому варто на законодавчому рівні звернути увагу на бавовник, полігоном для вирощування якого має стати Бессарабія з її сприятливими кліматичними умовами.

Прийняття документа в цілому дасть змогу реєструвати сорти бавовнику, в тому числі

ГМО, протягом місяця після підписання закону. За діючих норм, процес триває два-три роки, а реєстрація ГМО бавовнику взагалі заборонена. Закон також має виступити на захист власників сортів бавовнику шляхом підтвердження заявником їх прав, зокрема патентом. А вже протягом 36 місяців після завершення воєнного стану відповідний сорт має пройти повноцінну реєстрацію.

Також, наголошує парламентарій, прийняття законопроект дасть змогу залучити інвестиції обсягом 30—50 мільйонів доларів у завод з виробництва сирцю. Початкова потужність підприємства становитиме півтори тисячі тонн сирцю на рік з подальшим розширенням до шести тисяч тонн.

До речі, в більшості країн ЄС вирощування генетично модифікованих культур заборонено.

Підготувала Галина КВІТКА.
Фото зі сторінки Степана Чернявського у Фейсбуці.

Що змінилося в нашому житті у березні

Березневі законодавчі новації зачіпають інтереси мільйонів українців. Зокрема, індексація пенсій та запровадження нового підходу до виплат переселенцям.

Частина внутрішніх мігрантів втратила виплати

З 1 березня 2024 року змінився підхід до виплат внутрішньо переміщеним особам. Держава допомагатиме тільки найвразливішим категоріям.

Загальний принцип — до уваги братимуть увесь дохід родини. Він має становити не більше 9 444 гривень на особу, пояснила перша заступниця міністра соціальної політики Дарина Марчак. Ця сума дорівнює чотирьом прожитковим мінімумам для осіб, які втратили працездатність.

Значна кількість вимушених переселенців зможе продовжити допомогу ще на пів року. Їм потрібно наново оформити документи.

Заяву на продовження виплат доведеться подати:

- ▶ дітям, які прибули в нову громаду без супроводу дорослого;

- ▶ жінкам, які чекають дитину, після 30-го тижня вагітності;

- ▶ людям, які втратили працездатність, але не мають права на пенсію. Якщо середньомісячний сукупний дохід на одну особу в сім'ї не перевищує 9 444 гривні;

- ▶ особам працездатного віку, які не працюють і доглядають дитину до 14 років;

- ▶ родинам, у яких троє і більше дітей до 18 років і які живуть на території, де тривають чи можливі бойові дії;

- ▶ сім'ям, які мешкають в умовно безпечних регіонах, але там немає місць у дитячому садку, а навчання в школі відбувається офлайн, і онлайн;

- ▶ коли людина перебуває на обліку в центрі зайнятості як безробітна, а в сім'ї є діти, які навчаються — у садку, школі, профтехучилищі чи виші;

- ▶ якщо у родині є люди, які доглядають за особою з інвалідністю I групи, дитиною з інвалідністю до 18 років або тяжкохворою дитиною, особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, особою, якій більш як 80 років.

У цих випадках допомогу призначать на всіх осіб у сім'ї, але члени родини, які не працюють, зобов'язані зареєструватися в центрі зайнятості. Якщо ні — виплату припинять за місяць, інформує Мінсоцполітики.

Заяви прийматимуть протягом березня. Розмір державної допомоги переселенцям не зміниться — дві тисячі гривень, а для осіб з інвалідністю та дітей — три тисячі.

Через війну майже п'ять мільйонів українців стали внутрішньо переміщеними особами. 2,6 мільйона з них отримували виплати на проживання.

Кому допомогу продовжать автоматично

На шість місяців виплати продовжать для найвразливіших категорій:

- ▶ пенсіонерам, які на 1 січня цього року мають пенсію менш як 9 444 гривні;

- ▶ особам з інвалідністю I чи II групи, дітям з інвалідністю віком до 18 років, тяжкохворим дітям;

- ▶ дітям-сиротам та позбавленим батьківського піклування;

- ▶ батькам-вихователям та прийомним батькам.

Держава підтримає переселенців, які не мають роботи

Уряд змінив порядок призначення допомоги малозабезпеченим сім'ям. Раніше її не могли оформити родини, де є працездатні люди без роботи. Фактично цю виплату не мали змоги отримати переселенці, які переїхали на нове місце і не працевлаштувалися. З 1 березня ситуація змінилася: держава пів року даватиме гроші родинам, у яких є безробітний переселенець.

Оформити допомогу також можуть українці, які повернулися з 3-за кордону, не перебуваючи на обліку як ВПО і не мають роботи. Єдина умова — можуть звернутися за призначенням не раніше, ніж через 15 робочих днів після повернення.

Виплати отримуватимуть і родини, де є кілька безробітних. Їм треба зареєструватися в центрі зайнятості та протягом двох місяців після призначення допомоги зробити якісь кроки для свого працевлаштування. Наприклад, зареєструватися підприємцем, отримати сертифікат на навчання, почати опановувати нову професію тощо. Інакше виплату припинять.

Вимога про обов'язкове працевлаштування не застосовується у двох випадках. Якщо людина живе на території бойових дій і доглядає за дитиною до 14 років або за дитиною з інвалідністю до 18 років, особою з інвалідністю або людиною, якій понад 80 років. Другий випадок — родина живе у порівняно безпечній області, але там у дитсадку немає місць, а навчання у школі частково чи повністю відбувається онлайн.

ДО РЕЧІ

Пенсіонери, які стали переселенцями до 24 лютого 2022 року, до кінця березня мають пройти ідентифікацію. Це допоможе державі впевнитися, що виплату отримує саме та людина, якій її призначено. Один зі способів підтвердити особу — по відеозв'язку. Заявку на підтвердження особи по відео треба подати до 15 березня, щоб працівники Пенсійного фонду встигли її опрацювати. Також ідентифікацію можна пройти в будь-якому відділенні «Ощадбанку» чи сервісному центрі Пенсійного фонду, в електронному кабінеті на порталі електронних послуг ПФУ та в закордонній дипломатичній установі України, яка потім відправить пакет документів звичайною чи електронною поштою. Якщо не пройти ідентифікацію до 31 березня, виплату пенсії призупинять.

Пенсії зростуть щонайменше на 100 гривень

З 1 березня індексують пенсії для більш як 10 мільйонів пенсіонерів. Виплати зростуть майже на вісім відсотків. Їх перерахують для людей, яким пенсія призначили на загальних підставах, для пенсіонерів силових відомств та осіб, які отримують пенсію з інвалідності через каліцтва чи захворювання внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Також підвищення стосуватиметься пенсій науковців, державних службовців, працівників органів місцевого самоврядування. Уряд прискорив проведення індексації для цих категорій, торік їхні виплати переглядали з 1 липня, повідомляють у Мінсоцполітики.

Кабмін тимчасово обмежив максимальний розмір індексації. Підвищення не має перевищувати 1,5 тисячі гривень. Урядовці вважають, що це дає змогу справедливо розподілити фінансовий ресурс і збільшити пенсії для громадян, які отримують найменше. За будь-яких розрахунків, підвищення становитиме щонайменше 100 гривень.

Разом зі щорічною індексацією перерахують пенсії, які прив'язані до прожиткового мінімуму. Цей показник зріс із 1 березня з 2 093 до 2 361 гривні для непрацездатних осіб.

Перерахунок пенсій проводять автоматично, додатково звертатися не потрібно.

ЦИФРА

322

гривні — на таку суму в середньому зростуть пенсії після індексації у березні. Середня пенсія становитиме 5 717 гривень.

Чекаємо перший транш

У березні Україна ймовірно отримає перші виплати у межах програми Ukraine Facility, за якою Євросоюз виділив 50 мільярдів євро на чотири роки. 4,5 мільярда євро із цих грошей очікуємо до кінця першого кварталу. Про це повідомила голова парламентського Комітету з питань бюджету Роксолана Підласа:

«Із виділених Євросоюзом 50 мільярдів євро приблизно 16—18 мільярдів будуть надані Україні у 2024 році. Переговори про точну суму ще тривають. Ці кошти необхідні для

Трьома абзацами

- ▶ 28 березня у Варшаві зустрінуться представники урядів Польщі та України. Вони говоритимуть про зняття блокади на українсько-польському кордоні. Про це повідомив прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск. На що Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль заявив, що розблокування кордону має відбутися раніше 28 березня, інакше Україна залишає за собою право застосовувати дзеркальні заходи на пунктах пропуску.

- ▶ 26 березня у польському місті Вроцлав відбудеться перший номінально домашній матч збірної України у 2024 році. Суперником наших гравців буде Ізраїль або Ісландія. Матч почнеться о 20.45 за місцевим часом.

- ▶ У ніч на 31 березня українці перейдуть на літній час — переведуть стрілки годинників на годину вперед. У цей день ми будемо спати на годину менше.

нас, оскільки Україна потребує від іноземних партнерів цього року 37 мільярдів доларів (це 34 мільярди євро. — Ред.). Тож ми розраховуємо на підтримку ЄС і чекаємо, що США нададуть пряму бюджетну підтримку», — зазначила Роксолана Підласа.

Зауважимо, що 22 лютого Верховна Рада прийняла важливе рішення для отримання макрофінансової допомоги України — підтримала законопроект № 5593-д про реформу корпоративного управління.

«Це історична подія. Реформа корпоративного управління — одна із вимог для вступу України до ЄС та отримання фінансової допомоги. Наші міжнародні партнери хочуть, щоб гроші використовувалися у відкритий і зрозумілий спосіб. Норми, закріплені в законі, дозволять зробити діяльність державних підприємств прозорою для інвесторів та суспільства», — прокоментував це рішення один з авторів закону, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Олексій Мовчан.

Україна залежна від міжнародної підтримки. За результатами 2023-го ми маємо рекордний дефіцит бюджету — 27 відсотків ВВП, за оцінками Нацбанку.

«Це колосальні цифри. У бюджет 2024 року також закладений значний дефіцит, вагому частину якого буде важко покрити без зовнішньої фінансової допомоги. Мова про 37 мільярдів доларів», — сказав в інтерв'ю NV голова Національного банку Андрій Пишний.

На його думку, 37 мільярдів — це мінімум, який дасть змогу зберегти макрофінансову стабільність. Але ситуація залежатиме від розвитку безпекової ситуації: оборонних потреб, можливих руйнувань внаслідок ракетного тероризму росії, активності бойових дій тощо. Невизначеності додає й ризик ритміч-

ності надходжень міжнародної допомоги, який бачимо нині.

Зробимо ще один крок до ЄС

Європейська комісія у середині березня надасть загальні рамкові умови для початку переговорів з Україною про вступ до ЄС. Про це повідомила президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн під час візиту до Києва 24 лютого.

ЦИФРА

84

відсотки українців підтримують вступ країни до Європейського Союзу. Про це свідчать результати соціологічного опитування Центру Разумкова. Під час такого ж опитування у грудні 2022 року за вступ до ЄС висловилися 79 відсотків респондентів. Серед регіонів найбільше прихильників європейської інтеграції на заході країни — 91 відсоток, у центрі — 86, на сході — 78 процентів, на півдні — 74,5 відсотка.

«Ми почали процес скринінгу (українського законодавства. — Ред.). Там дуже багато роботи й великий графік. Я вас заохочую виконувати рекомендації Європейської комісії, яка зі свого боку надасть у середині березня загальну рамку для переговорів про вступ», — сказала Урсула фон дер Ляєн.

Формування переговорної рамки — важливий крок до членства України в Європейському Союзі. Про нього в інтерв'ю Укрінформу в січні розповідав Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук:

«Переговорна рамка стане дороговказом для влади й суспільства. Її виконання буде фінішною прямою на шляху євроінтеграції держави», — зазначив глава парламенту.

Ірина БУЛАНЕНКО.

ЦИТАТА

Володимир ЗЕЛЕНСЬКИЙ, Президент України:

«Цей рік має стати часом реальних перемовин щодо вступу України до Європейського Союзу. Вже навесні ми можемо зробити перші переговорні кроки».

Нові члени НАТО готуються захищатися

Учора НАТО розпочало навчання Nordic Response-2024 із захисту своєї нещодавно розширеної території, у яких візьмуть участь понад 20 тисяч солдатів із 13 країн. Вони проводяться в північних регіонах Фінляндії, Норвегії і Швеції.

За словами фінських військових, у Nordic Response-2024 під проводом Норвегії беруть участь понад чотири тисячі фінських солдатів, що є найбільшою присутністю країни-новачка в закордонних навчаннях за всю історію НАТО, повідомила «Європейська правда» з посиланням на AP.

Протягом багатьох років навчання НАТО, що відбуваються двічі на рік в арктичних районах на півночі Норвегії, мали назву Cold Response («Холодна відповідь»). «Проте завдяки розширенню НАТО за рахунок Фінляндії, а згодом і Швеції, ми розши-

рюємо навчання до Nordic Response» («Північна відповідь»), — йдеться на сайті норвезьких збройних сил.

У навчаннях, які триватимуть до 15 березня, беруть участь Бельгія, Велика Британія, Канада, Данія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Італія, Нідерланди, Норвегія, Іспанія, Швеція і Сполучені Штати. Приблизно половина військ, що беруть в них участь, тренуватиметься на суші, а решта — на морі, за участю понад 50 підводних човнів, фрегатів, корветів, авіаносців і різних десантних суден, а також у повітрі — за участю понад 100 винищувачів, транспортних літаків, літаків морської розвідки і гелікоптерів, повідомляють норвезькі військові.

За їхніми словами, спільні навчання будуть зосереджені на обороні та захисті Скандинавського регіону.

кремлівці не мають права читати лекції про демократію

Міністерство закордонних справ Молдови заявило, що «кремлівський режим не має морального права читати лекції про демократію та свободу».

Так у відомстві прокоментували нещодавно заяву глави МЗС росії сергія лаврова про Придністров'я. Виступаючи на дипломатичному форумі в Туреччині, той сказав, що Кишинів йде стопами Києва і «намагається раз і назавжди зруйнувати» формат переговорів «5+2».

«Міністр лавров та кремлівський режим не мають морального права читати лекції про демократію та свободу. Країна, яка садить у в'язниці опозиційних політиків і вбиває їх, не обґрунтовано нападає на своїх сусідів, не може запропонувати світові нічого, крім крові та болю», — заявили в МЗС Молдови, повідомляє молдовське видання NewsMaker.

У відомстві також наголосили, що Тирасполь користується перевагами економічної інтеграції з ЄС. Зокрема, більш як 70% товарів Придністров'я експортує до країн Євросоюзу.

«Молдова — демократична держава, для якої свобода та повага до прав людини є основними цінностями. Ми будемо європейське майбутнє, щоб усі наші громадяни, незалежно від мови та етнічної приналежності, жили в мирі та процвітанні», — йдеться у повідомленні МЗС.

Згадка лаврова про формат «5+2» є дуже дивною, адже в ньому беруть участь представники Молдови і Придністров'я та посередники від ОБСЄ, України і росії. Переговори у рамках цієї дипломатичної платформи розпочалися ще 2005 року, а востаннє проводилися 2021-го.

Переговорів з росією не буде

Європейська комісія не має наміру долучитися до будь-яких контактів з рф для продовження транзиту російського газу до європейських країн через ГТС України, натомість зживатиме всіх необхідних заходів для повного позбавлення від російського газу.

Про це в понеділок, 4 березня, в Брюсселі перед початком зустрічі Ради міністрів ЄС з питань енергетики заявила єврокомісар з питань енергетики Кадрі Сімсон, повідомляє Укрінформ.

«Я була дуже чіткою у цьому та донесла це послання до наших українських партнерів, що Європейська комісія не буде долучатися до переговорів. — Ред.) з росією, як робила це п'ять років тому, коли була погоджена тристороння угода з транзиту газу. Навпаки, відповідно до нашого плану RePowerUE, ми маємо позбутися російського газу найпізніше до 2027 року. Ми інтенсивно працюємо, щоб надати країнами альтернативні шляхи постачання та альтернативних постачальників, і водночас — для підтримки України, для її кращої інтеграції в енергетичний ринок ЄС», — зазначила Сімсон.

Швейцарці визначилися стосовно пенсійних новацій

У Швейцарії на референдумі, що відбувся 3 березня, проголосували за підвищення пенсійних виплат для літніх людей, а також проти підвищення встановленого законом пенсійного віку. Згідно з попередніми офіційними результатами, які опублікував уряд, понад 58 відсотків виборців підтримали додаткову 13-ту пенсію на рік, 42 відсотки висловилися проти.

Це рішення, яке просували Федерація профспілок Швейцарії та лівоцентристські партії, затвердила більшість з 26 швейцарських кантонів. Опозиція щодо цих заходів була найсильнішою в кантонах з низькими податками. Уряд, бізнес-лобі та парламент, який наразі схилиється до правих поглядів, відкинули цю пропозицію як фінансово необґрунтовану. В минулому швейцарські виборці обережно ставилися до підтримки заходів, які вважалися ризикованими для бізнесу.

Як інформує «Європейська правда», голосування щодо пенсій контрастує з референдумами останніх десятиліть, на яких Швейцарія відкидала пропозиції щодо скорочення робочого тижня та надання людям більшої кількості вихідних.

У Казахстані стався потужний землетрус

4 березня в Казахстані стався потужний землетрус. Як повідомляє Orda.kz, епіцентр землетрусу знаходився за 31 км на південь від Алмати на глибині 10 кілометрів. Поштовхи магнітудою 5,3 алматинці відчували об 11.22.

Після підземних поштовхів у місті перевели на посилене чергування екстрені відомства. Комунальні служби попередили про можливе обмеження подачі води, світла, газу та тепла. В акиматі (мерії) Алмати повідомили, що серйозних руйнувань у місті немає.

«Станом на 12.50 істотних пошкоджень будівель не зафіксовано, розгорнуто 384 пункти прийому мешканців, системи життєзабезпечення працюють у штатному режимі. За зверненнями про видимі пошкодження житлових будинків і громадських будівель організуємо комісійне обстеження, надали визначимо необхідні заходи реагування».

Тим часом городяни масово повідомляють про тріщини та пошкодження у житлових будинках та державних установах, інформує Orda.kz.

У бібліотеці Фару відкрито українську книжкову полицку

1 березня в місті Фару відбулося офіційне відкриття української книжкової полицки в Муніципальній бібліотеці. В церемонії взяли участь посол України в Португалії Марина Михайленко, мер міста Рожеріу Бакалау, а також представники української громади півдня Португалії.

Як повідомило у Фейсбуці Посольство України в Португалії, завдяки ініціативі місцевої громади та Oranta — Associação De Apoio A Comunidade Ucraniana Em Portugal бібліотека Фару приєдналася до міжнародного проекту «Українська книжкова полицка», який реалізується під патронатом першої леді України Олени Зеленської за підтримки Міністерства закордонних справ України, Міністерства культури та інформаційної політики і Державного підприємства «Український інститут книги».

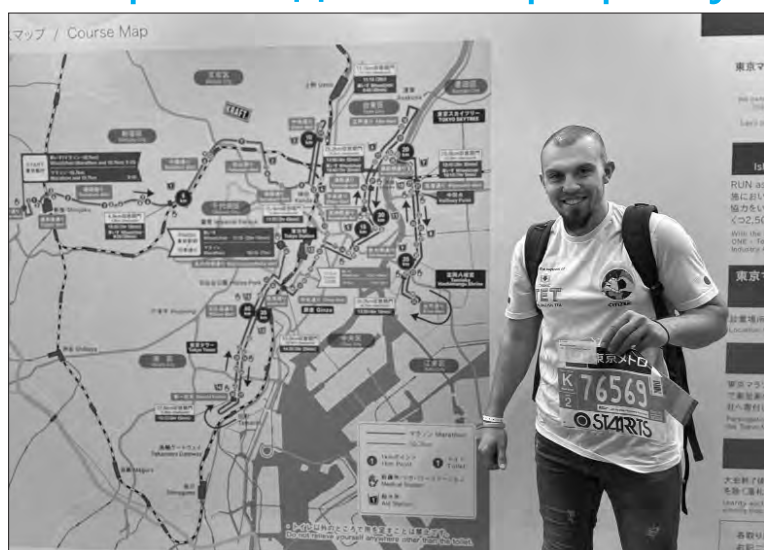
Посольство України в Португалії надало підтримку цій ініціативі, передавши 45 книжок для новоствореної полицки. Серед переданих видань — праці на тему історії України та художня література українською і англійською мовами.

Ця полицка стала другою в Португалії після успішного запуску подібного проекту в Лісабоні — в бібліотеці імені Орландо Рібейру. Вже плановано відкриття додаткових українських книжкових полицок в інших містах країни, що є частиною зусиль зі збереження і популяризації української культури та літератури в Португалії. На знімку: під час відкриття книжкової полицки.

Фото зі сторінки у Фейсбуці Посольства України в Португалії.

Ветеран подолав марафон у Токіо

Ветеран із Вінниччини Роман Кашпур, який втратив кінцівку на війні, пробіг Токійський марафон із персональним рекордом.

«Токійський марафон 2024 року — місію виконано. Це третій марафон із ТОП-6. Це той самий вектор, який повинен був показати, чи все правильно ми робили. На годину кращий результат за всі попередні марафони — 4 години 50 хвилин. Це показник, що ми зробили все правильно», — написав на своїй сторінці у Фейсбуці Роман Кашпур.

Крім того, він звернувся до поранених українських військових. «Поранені хлопці та дівчата, шукайте себе, займайтеся пошуком, вставайте з ліжок. Ми потрібні цій країні і ця країна потрібна нам. Наша боротьба не закінчена... Ми обов'язково переможемо на всіх фронтах і роз-

будуємо те, за що загинули і продовжують гинути наші побратими і посестри. Слава Україні!» — зазначив ветеран.

Українську команду цього року підтримує Благодійний фонд «Громадянин», який взяв на себе всі питання з організації поїздки. За інформацією фонду, до подолання 42 кілометрів марафону в Токіо готувалися два українські ветерани — Роман Кашпур та Юрій Козловський.

Як повідомив Укрінформ, Роман Кашпур пішов воювати добровольцем у 2016-му у віці 19 років, у 2019-му поблизу Мар'їнки підірвався на міні, втратив кінцівку, після поранення знайшов себе в спорті. Менш ніж через рік після ампутації переміг в «Іграх героїв», у грудні 2021-го встановив рекорд України, протягнувши 16-тонний літак Ан-26 на відстань 6,4 м за 44 секунди.

Фото зі сторінки в Фейсбуці Романа КАШПУРА.

Режим закликає атакувати німецькі мости

ЗА ПОРЕБРИКОМ

На державному каналі «росія 1» путінський пропагандист дмитро кисельов 3 березня закликав завдати ракетного удару по чотирьох мостах у Німеччині.

Йдеться про залізничний міст Гогенцоллернів у Кельні та Магдебурзький водний міст через Ельбу за 150 кілометрів від Берліна, а також Ферман-зундський та Рюгенський на півночі Німеччини. Але якщо в погонних метрах виявиться замало, щоб зрівнятися з Кримським мостом, можна поцілитися у інші споруди на території країни НАТО.

Так пропагандист відреагував на розповсюджену ще однією кремлівською пропагандисткою розмову офіцерів німецької армії, які нібито запропонували

завдати удару ракетами Taurus по Кримському мосту.

Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус підтвердив достовірність аудіозапису, на якому німецькі військові обговорювали тему постачання Україні далекобійних ракет Taurus. Він назвав поширену пропагандистами інформацію «гібридною дезінформаційною атакою».

«Події — це набагато більше, ніж просто перехоплення та публікація розмови. Це частина інформаційної війни, яку веде путін», — цитують заяву Бориса Пісторіуса світові агенції. — Йдеться про спробу підірвати нашу єдність».

За повідомленням Bild, міністр оборони Німеччини привернув увагу ЗМІ, що аудіозапис було оприлюднено 1 березня, у день похорон Олексія Навального.

Ці події канцлер Олаф Шольц назвав «дуже серйозним виток інформації». Йдеться про перехоплену розмову генералів та високопоставлених офіцерів військово-повітряних сил, які обговорювали параметри використання ракет Taurus.

Влада Німеччини вже не раз говорила про російську агентуру на території своєї країни і що проросійські акції фінансуються і координуються рф.

Кремль вибудував мережу агентів впливу з політиків ультраправих партій у Європі. Це «Альтернатива для Німеччини», «Національний фронт» (Франція), «Ліга півночі» (Італія), «Австрійська партія свободи», чії представники вимагають скасування санкцій проти росії, відвідують окуповані території.

У війні проти України путінський фашистський режим за-

діяв широкий спектр пропагандистських ресурсів, в арсеналі якого фейки, маніпуляції і відверта брехня.

Ще перед початком війни в рф було створено «війська інформаційних операцій» з розгалуженою структурою центрів інформаційного протистояння.

Тепер Німеччина отримала можливість відчути, як діють російські інформаційні війська. Гібридна війна дійшла аж до країн НАТО.

«Гнучкість путінської ідеологічної машини і простота наративів, що нею поширюються, дозволяють припустити, що путінізм нікуди не подінеться найближчим часом і може ще більше зміцнитися в росії», — прогнозує Марія Снеговая з університету Джорджтауна.

Богдан КУШНІР.

У цифровому навчальному центрі, створеному на базі запорізького колегіуму «Елінт», діти віком від п'яти до 17 років можуть приєднатися до онлайн-уроків, корисно провести дозвілля та отримати психосоціальну підтримку. Його організували в межах проєкту БО «БФ «Посмішка ЮА» та міжнародної гуманітарної організації Save the Children за фінансування МЗС Фінляндії

Фото Запорізької міської ради.

Проблеми медиків переклали на громади

Порушення з боку НСЗУ термінів укладання договорів із закладами охорони здоров'я на наступний рік призводить до того, що громади вимушені дотувати їх з власного бюджету. Інакше коштів не вистачає ані на зарплати медикам, ані на утримання лікарень.

Багато в чому допомогла б вирішити питання оптимізація сфери. У цьому впевнені представники медичної галузі Запоріжжя, які говорять про проблему вже не перший рік.

Активна фаза реорганізації у сфері охорони здоров'я в Запоріжжі розпочалася у 2022 році. Вирішили приєднати Центр первинної медико-санітарної допомоги № 1 до № 10, ЦПМСД № 4 — до № 2, міську лікарню № 2 — до № 8, дитячу лікарню № 1 — до № 5 та об'єднати п'ять стоматологічних поліклінік.

Так, у місті функціонують 15 муніципальних медичних закладів другого рівня, підпорядкованих міській раді. Це дитяча лікарня, три пологові будинки, дев'ять лікарень, дві стоматологічні поліклініки, п'ять центрів первинної медико-санітарної допомоги й патологоанатомічне бюро.

Заступник міського голови Анатолій Васюк зазначив, що проаналізувавши діяльність підприємств та надання медичних послуг, вони побачили дублювання функцій, а також відсутність економії коштів, які фактично можна було б спрямувати на розвиток матеріально-технічної бази.

«У функціях міської ради немає зобов'язання забезпечувати заробітної платою комунальні некомерційні підприємства закладів охорони здоров'я. Такі установи діють у межах контрактування з Національною службою здоров'я України. Завдання

міської ради — забезпечення комунальних послуг і розвиток їх матеріально-технічної бази. Це й обладнання, і комфортне перебування пацієнтів у закладах охорони здоров'я», — зазначив Анатолій Васюк.

Він нагадав, що згідно з вимогами, закладеними в постанові Кабінету Міністрів № 174, лікарня № 9 та лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги можуть бути включені до кластерних лікарень. Але для цього, наприклад, необхідно розширення в лікарні екстреної та швидкої медичної допомоги низки напрямків: зокрема, акушерства та гінекології.

Тому нині розглядається можливість приєднання міської лікарні № 10 та пологового будинку № 3 до лікарні екстреної та швидкої медичної допомоги. Крім того, приєднання першої лікарні, яка є дотаційною, до сьомої. А також лікарні № 3 — до № 4, які розташовані в одному районі та мають послуги, що дублюються.

Директор дитячої лікарні № 5 Ірина Кулеш наголошує на позитивному досвіді оптимізації лікарень, який уже має Запоріжжя. «Це дозволило створити лікарні загального типу, розширити спектр надання ними медичних послуг, збільшити фінансування та уникнути дотацій з міського

Міська влада та керівництво галузі розповіли про перебіг реформування медицини в місті.

бюджету, — зазначає вона. — Крім того, оптимізація дає змогу «слабким» закладам охорони здоров'я міста вижити, приєднавшись до «сильніших», розвиватися, працювати з прибутком, а також зберегти медичний персонал та будівлі медзакладів».

Заступник начальника Комунальної установи «Адміністрація з питань охорони здоров'я» Інна Завоюра наводить дані, що з 2020-го по 2023 рік міська рада спрямувала на виплату заробітної плати дотаційних лікарень, стоматологічних поліклінік та пологових будинків 316 мільйонів гривень.

За її інформацією, у 2020-му фінансову підтримку з міського бюджету отримали дві міські лікарні та п'ять стоматологічних поліклінік на суму 24,4 мільйона гривень. У наступному році дотації були в семи лікарень, п'яти стоматологічній — 102 мільйони гривень. Ще через рік дотаційними були шість лікарень, 9-й пологовий будинок та п'ять стоматологічних поліклінік — отримали 79,2 мільйона гривень. Минулоріч ситуація знову погіршилася, тому міській владі довелося спрямувати на виплату заробітної плати 110 мільйонів гривень — одному ЦПМСД, восьми лікарням, трьом пологовим будинкам та п'яти стоматологічним поліклінікам.

«Основною причиною дотації було те, що НСЗУ зі свого боку порушує терміни укладання договорів на наступний рік з нашими закладами охорони здоров'я. Через це ці установи не мають коштів для виплати заробітної плати та видатків на утримання. Також у зв'язку з постановою Кабінету Міністрів керівники закладів мали забезпечити гідну заробітну плату своїм лікарям та медичним сестрам. Але договори з НСЗУ в цьому напрямі не було переглянуто. Це також додало навантаження на місцевий бюджет», — каже Інна Завоюра.

За її словами, станом на сьогодні всі запорізькі заклади охорони здоров'я уклали договори з НСЗУ на 2024 рік. «Договори укладено на два мільярди гривень, але не всі заклади будуть спроможні виплатити заробітну плату своїм працівникам, — уточнює вона. — За попередніми розрахунками ми можемо прогнозувати, що це будуть три заклади: міська лікарня № 10, а також 4-й та 9-й пологові будинки».

У міській лікарні № 10 під загрозою не лише виплата заробітних плат, а й робота Міського діалізного центру. Заступник директора з терапевтичної допомоги закладу Валентина Бондарева підкреслює, що складна ситуація в лікарні обумовлена зменшенням фактич-

них надходжень від НСЗУ. Минулоріч середньомісячне надходження скоротилося з 9,7 мільйона гривень до шести мільйонів. Орієнтовне надходження коштів від НСЗУ за договорами у 2024 році становить 80,7 мільйона гривень. Враховуючи те, що ця сума може зрости до 96 мільйонів гривень, а реалізація оптимізаційних заходів, які наразі проводяться у закладі, призведе до економії витрат на півтора мільйона гривень, проблема все одно залишиться.

«Для забезпечення спроможності закладу та його розвитку у 2024-му необхідна буде дотація на рік від двадцяти до тридцяти мільйонів гривень. З огляду на те, що лікарня не відповідає мінімальним базовим напрямкам медичного обслуговування населення, згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів від 28 лютого 2023 року № 174 доцільно приєднати заклад до лікарні екстреної та швидкої медичної допомоги», — зазначила Валентина Бондарева.

Вона вважає, що процедура оптимізації дасть змогу уникнути дотацій з міського бюджету лікарні № 10 та допоможе зберегти Міський діалізний центр.

Роман ВОЛОДИМИРОВ.

Фото Запорізької міської ради.

ДОВІДКОВО

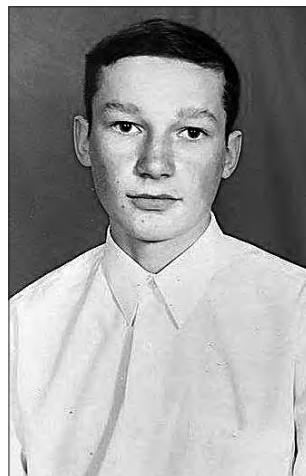
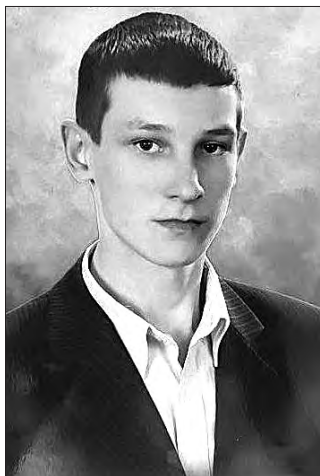
Реформа в галузі охорони здоров'я в нашій країні стартувала у 2018 році. Її суть полягала в переході від системи бюджетного фінансування до персоналізованої оплати «за пацієнта» від Національної служби здоров'я України. Крім того, згідно з постановою Кабінету Міністрів № 174 від 28 лютого 2023 року має бути сформована спроможна мережа закладів охорони здоров'я. Кожна лікувальна установа має чітко відповідати певним вимогам. Зокрема, мати кадровий потенціал та матеріально-технічне оснащення. Передбачається також поділ медзакладів на три типи: загальні, кластерні та надкластерні.

Сини обіцяють повернутися додому з Перемогою

Навряд чи хтось міг позаздрити великим статкам подружжя Людмили та Василя Лозанів, що із села Іванківці на Хмельниччині. Але їхній скарб — четверо синів. Народили, виростили, поставили дітей на ноги (усі здобули вищу освіту), раділи їхнім успіхам і завжди вірили, що синів очікує щасливе життя. А те, що трьох своїх хлопчиків колись відправлять на війну, навіть у страшному сні побачити не могли! Які ж з них вояки, коли навчалися музики? Хоча й росли не слабаками, не білоручками, звикли працювати, допомагати один одному в усьому.

Але сталося не так, як мріялось батькам: троє з чотирьох братів ледь не від самого початку повномасштабного вторгнення рф в Україну пішли боронити рідну землю. Хоча вже й не хлопчики — Андрію виповнилося 42, Павлові — 33, Володі — 29, та для батьків вони завжди діти.

Від початку великої війни чимало чоловіків вступили до лав територіальної оборони. Тож від Лозанів першим став у стрій Володя. Покликав і Павла. До них приєднався й старший брат Андрій. Ось так усі й опинилися на фронті.

Для батьків Андрій, Павло та Володя Лозани завжди залишаються маленькими хлопчиками, як-от на цих дитячих фото. Хоча тепер усі троє братів — мужні воїни, які боронять рідну землю від ворога.

Як розповідають у родині, Андрій з дитинства був спокійним та врівноваженим. Таким залишився й дотепер. Він не підлягав мобілізації, тож міг би залиша-

тися вдома. Тим паче, що він один із братів одружений, і його підтримка у нелегкі часи знадобилася б і родині. Проте чоловік пішов на фронт доброволь-

цем. Тепер старший лейтенант Андрій Лозан служить в інженерних військах.

Павла в родині завжди вважали кмітливим та справедливим. На війні ці якості згодилися: молодший лейтенант Павло Лозан керує підрозділом штурмовиків, якому на Харківському напрямку роботи вистачає.

Молодший брат Володимир розпочав службу сапером. Розмінував Херсонщину, знищив не одну сотню ворожих мін... Тепер теж служить у штурмовиках. Батьки тішаться кожній звісточці від синів. Радіють, що живі-здорові. І чекають... Вони скучили один за одним. І так хочеться зібратися всією родиною, як це було колись. Адже за час бойових дій відпусток у синів практично не було. Та вони не скаржаться. Обіцяють лише стояти до кінця. А повернутись — то тільки з Перемогою.

Сподіваються, що брат Дмитро допоможе батькам, адже наразі він один із чотирьох синів залишається вдома, де потрібні його робочі руки й підтримка.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Фото з родинного архіву Лозанів.

Наука про війну... під час війни

Днями відбулась всеукраїнська наукова конференція «Війна Росії проти України (лютий 2014 — лютий 2024). Рецепція війни», присвячена річниці широкомасштабного вторгнення росії в Україну. Організаторами виступили Воєнно-науковий відділ штабу Командування Сил ТрО ЗСУ та Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», а учасниками — фахівці з питань воєнної історії, гібридної війни та її інформаційної складової, енциклопедичної, музейної та бібліотечної справи. У конференції взяли участь представники 150-го навчального центру Сил ТрО, Центру досліджень воєнної історії ЗСУ, Наукового центру Сухопутних військ Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Науково-дослідного центру історії України НАН України та інших установ.

Проблематика, винесена на пленарне засідання, включала огляд визначальних етапів війни, зокрема анексію Криму, війну на сході (АТО/ООС), а також міжнародні реакції та дипломатичні ініціативи щодо подолання наслідків конфлікту,

аналіз військових стратегій і тактик нових форм сучасної російсько-української війни — гібридної війни та її інформаційної складової, порушення прав людини, гуманітарну кризу та допомогу постраждалим, огляд реакції міжнародних органі-

зацій та країн на війну та їх роль у допомозі Україні.

Свої промови виголосили перший заступник голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України Богдан Червак, начальник відділу внутрішніх комунікацій Командування Сил територіальної оборони ЗС України полковник Олег Домбровський, в. о. директора Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» доктор історичних наук Алла Киридон.

Під час конференції було підписано Меморандуми про співпрацю між військовими і цивільними науковими установами за напрямками досліджень воєнної історії. Особливу увагу приділили феномену національного спротиву та його невід'ємній складовій — Силам територіальної оборони ЗСУ. Про це розказала фотовиставка «Довжиною у війну» (авторства полковника Олексія Дмитраш-

ківського та молодшого сержанта Олега Пальчика).

На конференції презентували цілу низку видань, зокрема «Воєнно-історичний календар Сил територіальної оборони Збройних Сил України на 2024 рік (січень—червень)». Про нього розповіла т. в. о. начальника воєнно-наукового відділу штабу Командування Сил ТрО ЗСУ доктор філософських наук, професор, лейтенант Віта Титаренко.

Також члени колективу Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» представили книжки «Хроніка. 500 днів повномасштабної війни. 24 лютого 2022 р. — 8 липня 2023 р.»; «Хроніка. Два роки повномасштабної війни. 24 лютого 2022 р. — 23 лютого 2024 р.»; «Герої України. Російсько-українська війна» та інші важливі для усвідомлення нинішньої дійсності праці.

Олександр КЛИМЕНКО.
Фото автора.

Чернівці відзначили ювілей Володимира Івасюка

В обласному центрі відбулася низка заходів, присвячених 75-й річниці знаменитого композитора та співака. Активну участь та підтримку ініціатив громади взяла на себе Чернівецька міська рада. Володимира Івасюка тут шанують, а міський голова Роман Клічук став ініціатором спорудження оригінального пам'ятника знаменитому землякові у центральному сквері міста.

Володимир Івасюк за свої 30 років життя встиг створити пісні, які стали легендарними. Його музика відрізнялася свіжим баченням, українськими етноелементами та особливою мелодійністю. «Ми, українці, з ко-

лиски стаємо націоналістами, якщо матері співають нам українські коліскові. Тому нас перевиховують у концтаборах», — казав композитор.

«Його непохитна позиція і творення української музики — це те, що під час радянської окупації було «незручним» системі. І хоч життя музиканта було коротким, вплив на українську культуру залишається і досі вагомим. Пишаємося видатними буковинцями. Пам'ять про митця житиме вічно в його піснях», — зазначив Роман Клічук.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

ВІСТІ З ГРОМАД

Донатили навіть бельгійка

Соснівська. З ініціативи колективу Марининського ліцею, підтриманої мешканцями села, Березнівським лісотехнічним фаховим коледжем НУВГП і навіть жителькою Бельгії Каріною Якобс, зібрано 156 292 гривень. За 147 тисяч гривень закупили два квадрокоптери Mavic 3 Pro для підрозділу воїна-односельчанина Ярослава Сімонова. Залишок коштів спрямували на допомогу воїну-випускнику ліцею Дмитру Лашті та на ремонт авто для воїна-односельчанина Володимира Кусіка, прозвітувала перед громадою Яна Ковальська, яка проводила збір коштів.

Гоща буде

З НОВИМ ГЕНПЛАНОМ

Гощанська. Робоча група Гощанської селищної ради з розробки містобудівної документації ДП «Діпромісто» працюють над проектом Генерального плану та плану зонування селища Гоща. Адже нинішній був розроблений ще в 90-х роках минулого століття і потребує корегування відповідно до змін законодавства. «Маємо потребу змінити межі Гощі, щоб збільшити території для промислового виробництва й під присадибні ділянки. У генплані хочемо передбачити будівництво об'їзної дороги. Затвердження документа визначить основні принципи та напрями розвитку селища Гоща у майбутньому», — розповів гощанський селищний голова Микола Панчук.

Обстежили маломобільних

Радивилівська. 23 маломобільним підопічним відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Радивилівського територіального центру соціального обслуговування громадян медико-міської лікарні провели комплексну медичну діагностику. І все це завдяки тому, що придбали портативний рентген-апарат, кардіограф та пересувний флюорограф. Обстеження тривають. Адже маломобільних серед підопічних цього відділення територіального центру 80 відсотків.

Добірку підготувала наш власкор на Рівненщині Олександра ЮРКОВА.

ОГОЛОШЕННЯ

Приватний нотаріус Запорізького міського нотаріального округу Запорізької області Криль О.М. викликає спадкоємців (за заповітом та за законом) померлого 12.01.2024 **Марченка Миколи Івановича**, 01.06.1947 року народження. Звертатись за адресою: м. Запоріжжя, вул. Перемоги, буд. 53, кв. 24, тел. 0964236618.

Втрачене Свідоцтво про право власності на житло за адресою: м. Київ, вул. Тургеневська, буд. 62, кв. 11, видане відділом приватизації державної адміністрації Шевченківського району в м. Київ 18.01.1991 р. на підставі розпорядження від 17.01.1994 р. № 6129, на ім'я **Білицький Роберт Ізраїлевич**, вважати недійсним.

Спадкоємці Савчук Тетяна Василівни, 15.10.1940 року народження, померлої 16.02.2020 року, за заповітом, викликаються до Тетіївської державної нотаріальної контори, яка розташована м. Тетіїв, Білоцерківський район, Київської області, вул. Цвіткова, будинок 9 б, протягом одного місяця з дати опублікування цього оголошення.

Втрачене тимчасове посвідчення офіцера запасу №3/226, видане Індустріально-Самарським ОРВК Дніпропетровської обл. від 20.08.2004 р. на ім'я **Подзолкова Дмитра Юрійовича**, прошу вважати недійсним.

Приватний нотаріус Запорізького міського нотаріального округу Запорізької області Криль О.М. викликає спадкоємців (за заповітом та за законом) померлої 19.02.2024 **Бойко Любові Михайлівни**, 01.02.1942 року народження. Звертатись за адресою: м. Запоріжжя, вул. Перемоги, буд. 53, кв. 24, тел. 0964236618.

Приватний нотаріус Одеського міського нотаріального округу Чужовська Н.Ю. повідомляє про відкриття спадщини після смерті Боровської Людмили Кузьмівни, 20 квітня 1941 року народження, яка померла 10 жовтня 2022 року. Спадкоємцям Боровської Людмили Кузьмівни необхідно з'явитися до нотаріальної контори за адресою: вулиця Преображенська, будинок 57, місто Одеса, 65045, тел. (048)714-44-15.

Приватний нотаріус Одеського міського нотаріального округу Чужовська Н.Ю. повідомляє про відкриття спадщини після смерті Сакк Віктора Євгеновича, 02 липня 1946 року народження, який помер 20 серпня 2023 року. Спадкоємцям Сакк Віктора Євгеновича необхідно з'явитися до нотаріальної контори за адресою: вулиця Преображенська, будинок 57, місто Одеса, 65045, тел. (048)714-44-15.

Нотаріусом Другої переяславської державної нотаріальної контори, на підставі ст. 63 Закону України "Про нотаріат", **ЗАКЛИКАЮТЬСЯ** до спадщини спадкоємці громадянина **Васильченко Миколи Івановича**, який помер 27 травня 2020 року, та викликаються за адресою розташування нотаріальної контори (08400, місто Переяслав, вулиця Оболонна, 2-в, Бориспільського району, Київської області), в тому числі спадкоємці гр. Васильченко Олексій Іванович, 1991 року народження, гр. **Васильченко Олександр Іванович**, 1989 року народження. Додатково повідомляємо, що вказані спадкоємці є такими, що спадщину не прийняли, так як ними не було подано будь-яких заяв в межах шестимісячного строку.

ОГОЛОШЕННЯ про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів АТ "АКБ "КОНКОРД" через Єдиний кабінет ФГВФО

Номер лоту:	Коротка назва майна в лоті:
GL18N025746	Право вимоги за кредитним договором №50.06.000023, що укладений з юридичною особою та дебіторська заборгованість юридичної особи за договором №40.06.001597
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170832	
Дата проведення аукціону: 25.03.2024 р.	
Місце проведення аукціону:	ЄДИНИЙ КАБІНЕТ -Посилання на перелік організаторів відкритих торгів (аукціонів): https://www.fg.gov.ua/aktiv-i-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv
Час проведення аукціону:	Точний час початку проведення аукціону по лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

ОГОЛОШЕННЯ про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів АТ "АКБ "КОНКОРД" через Єдиний кабінет ФГВФО

Номер лоту:	Коротка назва майна в лоті:
GL19N025753	Право вимоги за кредитним договором №50.00.000068, що укладений з юридичною особою
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170833	
GL17N025754	Право вимоги за кредитними договорами №60.06.000749 та №60.06.000743, що укладені з юридичними особами
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170834	
GL17N025755	Право вимоги за кредитним договором №60.09.000001, що укладений з юридичною особою
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170835	
GL17N025756	Право вимоги за кредитним договором №60.10.000006, що укладений з юридичною особою
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170836	
GL17N025757	Право вимоги за кредитним договором №60.00.000015, що укладений з юридичною особою
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170837	
Дата проведення аукціонів:	21.03.2024 р.
Місце проведення аукціонів:	ЄДИНИЙ КАБІНЕТ -Посилання на перелік організаторів відкритих торгів (аукціонів): https://www.fg.gov.ua/aktiv-i-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv
Час проведення аукціонів:	Точний час початку проведення аукціону по лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

■ **1827.** Народився Леонід Глібов — український байкар і поет. ■ **1870.** Народився Євген Патон — український фахівець з електрозварювання та мостобудування, творець Інституту електрозварювання, автор мосту Патона в Києві. ■ **1903.** Народилася Наталя Забіла — українська поетеса, драматург. ■ **1911.** Народився Михайло Черешньовський — український скульптор-монументаліст. ■ **1950.** У селі Білогорща на Львівщині під час масштабної спеоперації мдб загинув головний командир УПА Роман Шухевич — «Тарас Чупринка». Місце його поховання й досі залишається невідомим. ■ **1985.** Помер Олександр Саєнко — український митець-декоратор.

№ 44 (8323) ВІВТОРОК, 5 БЕРЕЗНЯ 2024

Сьогодні в Україні хмарно з проясненнями, у Карпатах можливий невеликий дощ. Температура вночі від 3 морозу до 3 тепла. Вдень — 5—11 вище нуля, у західних областях та на півдні — 14 з позначкою плюс. Вітер східний, 5—10 м/с

КАЛЕНДАР

Вшанували пам'ять мецената і філантропа

З нагоди 165-річчя від дня народження колекціонера і громадського діяча барона Івана де Шодуара у Житомирському обласному краєзнавчому музеї відбувся тематичний захід «Меценат із Житомира», який зібрав поціновувачів історії міста. Вони ознайомилися з виставкою документів, рукописів і картин, пов'язаних із життям барона, з колекції музею і фондів держархіву.

Іван де Шодуар за власні кошти підтримував у Житомирі низку наукових, культурних, громадських і релігійних установ. На кошти барона у місті збудували дитячий притулок з ремісничими майстернями, створили Товариство покровительства тваринам та облаштували першу тут метеостанцію. Барон підтримував музей Волинського єпархіального старосховища і Товариство дослідників Волині. А колекція живопису барона нині є основою картинної галереї обласного краєзнавчого музею. Також Іван де Шодуар спорудив на березі Тетерева дендропарк у бароковому стилі з рослинами з усіх континентів. На жаль, радянська влада знищила чимало рідкісних дерев.

Під час заходу презентували пам'ятну медаль. А у Клубі колекціонерів і краєзнавців Житомира відбулося спецогашення тематичної марки і конверта від «Укрпошти». Івана де Шодуара також увічнять у меморіальній таблиці, яку встановлять на фасаді адміністративної будівлі КП «Парк», де колись був палац мецената. А на найближчій сесії міськради парк планують перейменувати на Шодуарівський.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомир.

Наступні місяці можуть виявитися надзвичайно складними

ФРОНТ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Українські діти — воєнні цілі росії. Ось із ким воюють ці нелюди. Мої співчуття всім рідним, близьким», — написав Президент Володимир Зеленський у Телеграмі. Він наголосив, що кожне знищення окупантів на фронті — це відповідь Україні на російський терор.

За даними Генштабу ЗСУ (на 4.03), за добу на фронті відбулося 78 бойових зіткнень. Зокрема, на Новопавлівському напрямку в районах Красногорівки, Георгіївки та Новомихайлівки Донецької області ворог понад 30 разів намагався прорвати оборону наших військ. А на Авдіївському напрямку нашими захисниками відбито 20 атак противника в районах населених пунктів Бердичі, Орлівка, Тоненьке, Первомайське, Невельське.

російські окупаційні війська намагаються тиснути на всіх ділянках фронту, використовуючи свою перевагу у живій силі та авіації. Найгарячіші ділянки — на захід від Авдіївки та Новопавлівський напрямком, де противник після захоплення Мар'їнки намагається розширити свою присутність. На-

разі лінія оборони Бердичі — Семенівка — Орлівка — Тоненьке — Первомайське не зазнає істотних змін після відходу наших військ з Авдіївки. Про це каже директор інформаційно-консалтингової компанії Defense Express Сергій Згурець.

«По цих всіх основних населених пунктах, де проходить лінія оборони, де є певні умови, що пов'язані з рельєфом, водними перешкодами, українська армія намагається це максимально використати — відповідно, оборона утримується. Але перевага противника зараз зберігається в особовому складі, артилерії, авіації, також він змінив тактику використання штурмових груп, чисельність ворога у групах стала більшою. Діє конвеєр постачання ворожої сили на лінію зіткнення. Наша ставка часом робиться на артилерію, яка є обмеженою, та на FPV-дрони. Бачимо, що загарбника нам вдається стримувати, — прокоментував він нинішню ситуацію. Військовий аналітик вважає: динаміка складна, але не така, як її хоче подавати російська пропаганда, кажучи, що українська оборона зазнає істотний тиск і війська окупантів можуть вийти на оперативний простір.

Своєю чергою британський військовий експерт Глен Грант в інтерв'ю «Еспресо» зазначив: «Загальні розвідувальні звіти свідчать про те, що російська сторона, хоч і здається сильною, насправді не така грізна. Однак окупанти повністю віддані битві, що свідчить про обмеженість резервів або додаткової підтримки. Крім того, надходять по-

відомлення про додаткові боєприпаси з Північної Кореї, на додаток до їхнього власного виробництва. Це ставить російські війська в набагато сильнішу позицію порівняно з українськими, які були змушені відступити і зараз укріплюють свою оборону вздовж річкових ліній на захід від Авдіївки.

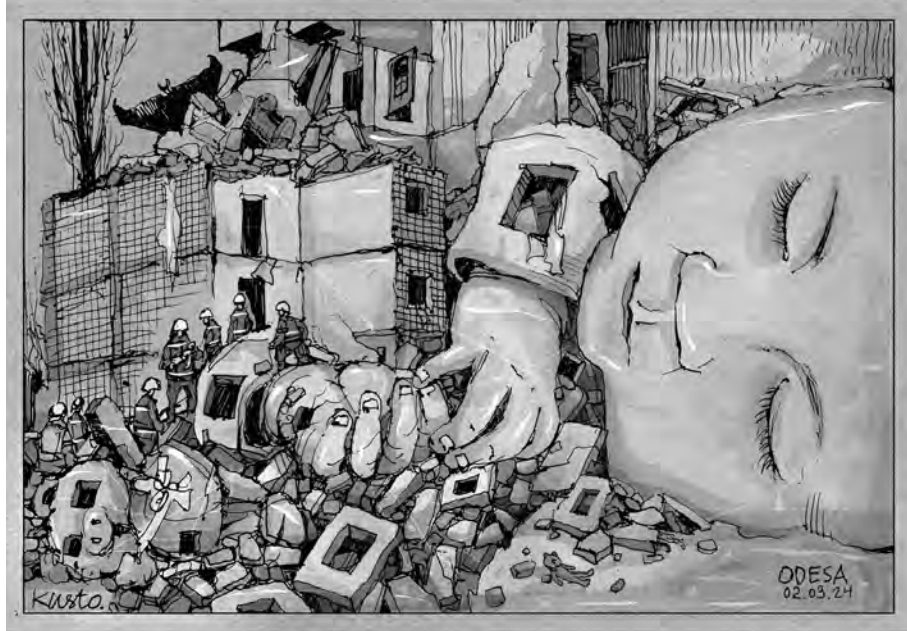
Є надія, що ці оборонні лінії були добре підго-

товлені, щоб витримати тиск. Однак очевидно, що українська сторона стикається з проблемами через нестачу особового складу та боєприпасів, що ускладнюється обмеженнями в підтримці з боку США та Європи.

Результат цієї битви може бути вирішальним. Якщо Україні вдасться утримати лінію річки, це дасть їй час для стабілізації фронту і розробки стратегії на майбутнє. Однак, якщо росія прорветься, наступні місяці можуть виявитися надзвичайно складними».

Ольга ВІТЕР.

МАЛЮНОК ДНЯ

Біль...

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

СПОРТ

Наші тріумфи

Художня гімнастика. Тарту (Естонія). Перший етап Гран-прі.

Українки здобули дві медалі в багатоборстві. Вікторія Онопрієнко виграла «золото», а дебютантка дорослих змагань 15-річна Таїсія Онопрічук стала бронзовою призеркою.

Потішила і наша збірна (Олександра Юшак, Діана Баєва, Дарина Дуда, Валерія Перемета, Аліна Мельник і Кіра Шириккіна), котра здобула одразу дві золоті медалі у групових вправах (5 обручів і 3 стрічки + 2 м'ячі).

Кульова стрільба. Дьер (Угорщина). Чемпіонат Європи.

Нашим спортсменам вдалося здобути 7 нагород — 2 золоті, 4 срібні та 1 бронзову.

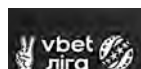
Олена Костевич та Олег Омельчук виграли «золото». Український дует переміг у змішаному турнірі у стрільбі із пневматичної пістолета. У фіналі українці здолали австрійський дует Сільвія Штайнер / Рікард Цегмейстер — 17:11.

Чемпіонами Європи у стрільбі з пневматичної гвинтівки на 10 м у категорії «тріо» стали Сергій Куліш, Святослав Гудзий та Олег Царьков. У фіналі наші стрільці були влучнішими за суперників із Хорватії — 17:11.

Легка атлетика. Глазго (Велика Британія). Чемпіонат світу в приміщенні.

Ярослава Магучіх стала срібною призеркою — вона взяла висоту 1,97. Для 22-річної дніпрянки це друга медаль на чемпіонатах світу в приміщенні — 2022 року вона виграла «золото». Чемпіонкою світу стала Нікола Олісларгерс (Австралія), яка взяла 1,99 м із третьої спроби.

«Дніпро-1» вийшов у лідери

Футбол. Чемпіонат УПЛ. 19-й тур.

1 березня. «Полісся» — ЛНЗ. **0:1.** Житомир. Миський стадіон «Полісся». 1 470 глядачів. **Рефері** — Олександр Омельченко (Слов'янськ). **Гол:** Олійник, 90+3.

2 березня. «Минай» — «Металіст 1925». **2:0.** Минай. «Минай-Арена». 332 глядачі. **Рефері** — Роман Блавацький (Львів). **Голи:** Корнійчук, 31, Скіба, 90+1.

«Динамо» — **«Чорноморець»**. **1:0.** Київ. «Динамо» імені Валерія Лобановського. 1 800 гляда-

чів. **Рефері** — Андрій Коваленко (Полтава). **Гол:** Шепелев, 38.

«Ворскла» — **«Верес»**. **2:1.** Полтава. «Ворскла» імені Олексія Бутовського. 940 глядачів. **Рефері** — Клим Заброна (Суми). **Голи:** Мякушко, 48, 81 — Мрвальевич, 41.

«Колос» — **«Рух»**. **0:1.** Ковалівка. «Колос». 473 глядачі. **Рефері** — Віталій Романов (Дніпро). **Гол:** Сич, 3.

3 березня. «Оболонь» — «Дніпро-1». **0:1.** Київ. «Оболонь-Арена». 1 500 глядачів. **Рефері** — Ігор Пасхал (Херсон). **Гол:** Філіппов, 38.

	В	Н	П	М	О
1. «Дніпро-1»	11	5	3	28 — 17	38
2. «Кривбас»	11	4	4	36 — 22	37
3. «Шахтар»	10	5	2	31 — 15	35
4. «Динамо»	11	1	4	38 — 20	34
5. «Полісся»	9	6	4	25 — 14	33
6. «Рух»	7	9	3	27 — 20	30
7. «Ворскла»	7	5	7	20 — 27	26
8. «Колос»	5	9	4	13 — 11	24
9. «Чорноморець»	7	2	9	26 — 26	23
10. ЛНЗ	6	5	7	18 — 21	23
11. «Олександрія»	4	6	8	12 — 20	18
12. «Зоря»	3	7	6	16 — 19	16
13. «Оболонь»	3	6	9	11 — 24	15
14. «Металіст 1925»	4	3	12	19 — 34	15
15. «Верес»	2	6	10	16 — 30	12
16. «Минай»	1	7	9	9 — 25	10

«Олександрія» — **«Зоря»**. **0:0.** Олександрія. КСК «Ніка». 769 глядачів. **Рефері** — Олексій Деревинський (Хмельницький). **Вилучено** Джордана («Зоря», 72, друге попередження).

«Шахтар» — **«Кривбас»**. **5:2.** Львів. «Арена Львів». 500 глядачів. **Рефері** — Микола Балакін (Київська область). **Голи:** Конопля, 9, Криський, 22, 83, Бондаренко, 68, Траоре, 90+3 — Принс, 20, Стецьков, 85. **Вилучено** Ліча («Кривбас», 55, пряма червона картка).

У цьому турі змінився лідер, усі матчі минули за присутності глядачів. Першу перемогу в чемпіонаті здобув «Минай». Але головною подією, звичайно, була зустріч чинного чемпіона «Шахтаря», який приймав претендента на титул — «Кривбас».

За динамікою і голими сюжетом це був один із найпомітніших матчів турніру. «Шахтар», який не порадив у матчах із «Марселем» та «Олександрією», цього разу був максимально заряджений на серйозну боротьбу. Вже у дебюті зустрічі «гірники» забили перший м'яч. Удар Бондаренка парировав воротар, але м'яч хутко добив Конопля.

Але і «Кривбас» мав серйозні наміри. Він не забарився зі встановленням рівноваги. І в результаті швидкої атаки, на-

встрі якої опинився Принс, виконав задумане.

Надалі команди не знижували обертів. Уже за три хвилини донецчани знову вийшли вперед. Доки суперники «дримали», вони швидко розіграли штрафний, м'яч отримав Криський і, перебуваючи на зручній позиції, ефектно влучив у ворота.

Після перерви гості залишилися в меншості — червону картку отримав Ліч. Умовні господарі скористалися чисельною перевагою. Бондаренко, Криський і Траоре забили ще три м'ячі. На що опоненти відповіли одним влученням.

«Динамо» більше володіло м'ячем, гостро атакувало. Але успіху досягло лише раз, до перерви. Шепелев добив м'яч у порожні ворота після відскоку від рук воротаря Варакути.

Команда, котра веде боротьбу за виживання в УПЛ, приймала претендента на титул. Перед перервою гості забили єдиний у зустрічі м'яч. Оборонець дніпрян Сарапій замикав головоу подачу кутового з лівого флангу. Воротар «пивоарів» Федорівський відбив удар. Однак м'яч відскочив до Філіппова, який вправно зіграв на добиванні.

Підготував
Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Відповідальні за підготовку номера:
Сергій ДЕМСЬКИЙ, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідectво про реєстрацію періодичного
друкованого видання — КВ № 1
від 26.05.1994 р.

Газета виходить
5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка).
Передплатний індекс
на 2024 рік
40224

145,00 грн. — на місяць;
435,00 грн. — на квартал;
870,00 грн. — на пів року;
1740,00 — на рік.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 92083
Видавець —
Державне підприємство
«Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-73;
відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua —
загальний

reklama1@golos.com.ua —
відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

